AZ ÓN: ÖSSZEFORRASZT ALKATRÉSZEKET, ELVÁLASZT KÖZÖSSÉGEKET

Az "Alkatrészeket összeforrasztva, közösségeket elválasztva: a szórakoztató elektronikai termeléshez szükséges ón előállítása a Kongói Demokratikus Köztársaságban és Indonéziában" című tanulmány összefogalalása. Finnwatch, 2007, December

A szórakoztató elektronikai termékek a modern élet mindennapi kellékeivé váltak. A számítógép belsejében, a mobiltelefonban, vagy az MP3 lejátszóban a legtöbb alkatrészt ónt tartalmazó forrasztással rögzítik a nyomtatott áramkörhöz. Napjainkban a világon felhasznált ón 35 százalékát az elektronikai ipar emészti fel. Amint az elektronikus készülékek iránti igények egyre nőnek, emelkedik a nyersanyag kitermelés iránti szükséglet is. Egyes országokban az emelkedő nyersanyag kitermelés iránti kereslet heves konfliktusokat vált ki. Például a Kongói Demokratikus Köztársaságban – amely ércekben az egyik leggazdagabb ország, és a világ óntermelésének 2-3 százalékát adja, - az ón érc kitermeléséből származó haszon egyes fegyveres csoportokhoz tartozók zsebébe vándorol. Három évvel ezelőtt Kongó keleti részének legnyereségesebb bányáját, Bisie-t a vidék legbefolyásosabb harci vezetője tartotta saját felügyelete alatt. Mindeközben a Bisie-ben kitermelt ón a nemzetközi piacokon került értékesítésre. A tanulmány megírásakor Bisie egy a hadseregtől független katonai egység felügyelete alatt áll. Ez a katonai egység számos emberiség elleni bűntettért felelős.

VESZÉLYES MUNKAKÖRÜLMÉNYEK

Sok bányász él és dolgozik a Bisie-hez hasonló bányák veszélyes körülményei között. 2006-ban 10 halálos kimenetelű baleset következett be ezen a területen. Egyes tárnák 200 méteresek, vagyis kétszer olyan hosszúak, mint amit a helyi szabályzás megengedne. A kongói bányászok nagy része napi 1-2 Eurót keres. Az ENSZ becslései szerint ezeknek a bányászoknak 75 százaléka nem nem tudja megkeresni a családjuk mindennapi megélhetéséhez szükséges összeget. Mivel a bányászok egy része vándorló életformában él, és gyakran nagy csoportokat alkotva érkezik meg egyes területekre, a helybeliek is szenvednek attól, hogy ennek hatására hirtelen megemelkednek az élelmiszer árak és emelkedik az infláció. A makeITfair kiderítette, hogy az ón kereskedelmi útvonala a kongói bányákból egyenesen az ázsiai ón termelőkhöz vezet és innen több más forrasztófém előállítóhoz, amelyek a legnagyobb nevű elektronikus terméket előállító cégeket látják el.

KÖRNYEZETI PUSZTÍTÁS

Az ón kitermelése számos környezeti problémát is okoz. A világ második legnagyobb ón termelő országában, Indonéziában a kitermelés a legjelentősebb lelőhelyeken, Bangka és Belitung szigeteken környezeti pusztítást okozott. Az erdőségek egy része, a vízkészletek, a flóra és fauna egyedei áldozatul estek az ón kitermelésnek. Egyes helyeken holdbeli tájra emlékeztetnek a szigetek, korábban kiásott, majd magára hagyott gödrökkel.

A TELJES KUTATÁSI JELENTÉS MEGTEKINTÉSÉHEZ NÉZD MEG A WWW.MAKEITFAIR.ORG WEBOLDALT, AHONNAN AZT IS MEGTUDHATOD, HOGYAN SEGÍTHETSZ ABBAN, HOGY MÉLTÁNYOSSÁG ÉRVÉNYESÜLJÖN AZ ELEKTRONIKAI IPARBAN.

MIT LEHET TENNI?

2007 áprilisában a makeITfair kampány felkeresett 20 céget a világ vezető szórakoztató elktronikai cikkeket gyártó vállalatok közül. Ezek képviselői úgy vélték, hogy igen nehéz a gyártáshoz felhasznált fémek eredetét felkutatni és nem tudnak hatással lenni a kitermelésre, hiszen egy-egy cégnél termékeik előállításánál csak korlátozott mértékben van szükség ezekre a fémekre. Mégis, ahogy ezt tanulmányunk is bemutatja, az elektronikai ipar jelentős ón felhasználó. Közvetlen kapcsolat van a kongói, indonéziai és számos más fejlődő ország-beli bányászat és az elektronikai cikkek előállítása között. A makeITfair kampány felszólítja a nagy nevű elektronikai gyártókat, hogy vállaljanak felelősséget az emberi jogok megsértéséért, és a környezeti károkért, amelyek a saját beszállítói láncuk elején, a nyersanyag kitermelés okoz. Ha a cégek együtt lépnek fel, komoly eredményeket érhetnének el – segíthetnének a környezeti károk csökkentésében és az erőszakos konfliktusok elkerülésében.